מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות פער בין כותרת מטעה לתוכן הכתבה
- לתרגל בדיקת מקור, תאריך ואמינות ידיעה
- להבין מהם סימני אזהרה לחדשות שקריות

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – בחירה מרובה

1. ב – יש פער בין הכותרת לתוכן - צריך להיזהר
2. ג – מי המקור והאם הוא אמין
3. ב – סרטון או תמונה מזויפים שנראים אמיתיים
4. ב – חשוד - יש סתירה בין הכותרת לתוכן
5. ב – כי ידיעה ישנה עלולה להיראות כאילו קרתה עכשיו

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – צריך לקרוא את כל הכתבה ולבדוק את התוכן
2. לא נכון – גם אתרים מוכרים יכולים לפרסם כותרות מטעות, חשוב לבדוק תוכן
3. נכון – פער כזה מרמז שהכותרת מגזימה או מטעה
4. לא נכון – דיפ-פייק יכול להיראות אמיתי מאוד ולהטעות
5. נכון – ידיעות שקריות עלולות להשפיע על דעת הציבור בתקופה רגישה זו

חלק ג' – השלמת משפטים

1. תוכן
2. פייק
3. דיפ-פייק
4. חשוד
5. מקור

חלק ד' – התאמה

- 1 – ג (חשוד)
- 2 – א (אמין)
- 3 – ד (פייק)
- 4 – ה (דיפ-פייק)
- 5 – ב (מקור)

חלק ה' – סדר פעולות של הבלש

1. לקרוא את הכותרת
2. לבדוק מי המקור ומתי פורסם
3. לקרוא את כל תוכן הכתבה
4. להשוות בין הכותרת לתוכן בפועל
5. להחליט אם אמין, חשוד או פייק

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. תשובה חופשית - יש לבדוק שהכותרת מציגה דבר לא מדויק ושההסבר מזהה את הפער בין הכותרת לעובדות
2. לבדוק מקור, לחפש אישור ממקורות נוספים, לא לשתף לפני בדיקה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- אמין=נבדק ונמצא נכון, חשוד=יש ספק שטרם נפתר
- למשל פער בין כותרת לתוכן או ניסוח מוגזם
- כדי לדעת אם הגוף שמפרסם אמין ומוכר

טיפים להפעלה:

- אפשר לשחק את המשחק בכיתה בקבוצות ולדון בכל כותרת לפני חשיפת התשובה
- לחזק את ההבחנה בין כותרת לתוכן בעזרת דוגמאות מהמשחק עצמו
- לשים דגש על שיח מכבד ולא פוליטי בדיון בכיתה

דף תרגול: זיהוי פייק ניוז וכותרות מטעות

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לפעמים כותרת בחדשות לא אומרת את האמת. נלמד איך לבדוק אם כותרת נכונה או לא.

📖 מילון קטן:

פייק ניוז	ידיעה שקרית שמוצגת כאילו היא אמיתית
כותרת מטעה	כותרת שגורמת לחשוב משהו שלא קרה באמת
מקור	מי פרסם את הידיעה - חשוב לבדוק אם הוא ידוע ואמין
בלש חדשות	מי שבודק עובדות לפני שמאמין לכותרת
חשוד	ידיעה שלא בטוח אם היא נכונה, צריך לבדוק עוד
דיפ-פייק	סרטון או תמונה מזויפים שנראים אמיתיים
אמין	ידיעה שנבדקה ונמצאה נכונה
שיח מכבד	לדבר על חדשות בלי לפגוע באחרים

1 חלק א' – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בכותרת כתוב דבר אחד, ובכתבה כתוב דבר אחר - מה נכון?

א) הכותרת מדויקת לגמרי ב) יש פער בין הכותרת לתוכן - צריך להיזהר ג) הכתבה בטוח פייק מוחלט

ד) אין צורך לבדוק יותר

2. מה צריך לבדוק קודם כל?

א) כמה לייקים יש לה ב) האם היא מעניינת ג) מי המקור והאם הוא אמין ד) האם הכותרת מושכת

3. מה המילה דיפ-פייק אומרת?

א) כותרת אמיתית ב) סרטון או תמונה מזויפים שנראים אמיתיים ג) אתר חדשות רשמי

ד) ציטוט מדויק

4. אם הכותרת אומרת משהו אחר מהכתבה, מה נעשה?

א) אמין לגמרי ב) חשוד - יש סתירה בין הכותרת לתוכן ג) פייק ברור ד) אין לב לזה

5. למה צריך לבדוק מתי פורסמה הידיעה?

א) כדי לדעת את מזג האוויר ב) כי ידיעה ישנה עלולה להיראות כאילו קרתה עכשיו ג) זה לא חשוב כלל

ד) כדי לספור ימים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כותרת בלבד מספיקה כדי לדעת אם ידיעה נכונה	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	אם המקור הוא אתר חדשות מוכר, אפשר תמיד לסמוך על הכותרת בלי לבדוק עוד	☐	☐
3	כשיש פער בין מה שכתוב בכותרת למה שכתוב בפנים, זה סימן אזהרה	☐	☐
4	דיפ-פייק הוא תמיד קל לזיהוי במבט ראשון	☐	☐
5	לפני הבחירות יש חשיבות מיוחדת לבדיקת מהימנות ידיעות	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כדי לבדוק ידיעה צריך להשוות בין הכותרת לבין _____ הכתבה

2. ידיעה שקרית שמוצגת כאמיתית נקראת _____

3. סרטון מזויף שנראה אמיתי נקרא _____

4. כשלא בטוחים אם ידיעה נכונה, מסווגים אותה כ _____

5. חשוב לבדוק מי פרסם ידיעה, כלומר מהו ה _____ שלה

4 חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת מגזימה מול תוכן מתון	___	**א.** אמין
2. עובדות שנבדקו ונמצאו נכונות	___	**ב.** מקור
3. ידיעה שהומצאה לגמרי	___	**ג.** חשוד
4. סרטון מזויף שנראה אמיתי	___	**ד.** פייק
5. מי פרסם את הידיעה	___	**ה.** דיפ-פייק

5 חלק ה׳ – סדר פעולות של הבלש

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לבדוק מי המקור ומתי פורסם
☐	לקרוא את כל תוכן הכתבה
☐	להחליט אם אמין, חשוד או פייק
☐	לקרוא את הכותרת
☐	להשוות בין הכותרת לתוכן בפועל

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. כתבו דוגמה לכותרת מטעה אפשרית, והסבירו למה היא מטעה

2. מה הייתם עושים אם הייתם רואים ידיעה חשודה ברשת?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין ידיעה 'אמינה' ל'חשודה'?

תנו דוגמה אחת לסימן אזהרה בכותרת

למה חשוב לבדוק את המקור של ידיעה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀